

Kompromisløsagtig natklubpædagogik - Safer space-ambassadørers seksualpolitiske praksis og udspændte meningsproduktion

Adam Gilbert Jespersen

Med afsæt i safer space-politikker og interviews med safer space-ambassadører på en sexpositiv og queer-orienteret technoklub i København undersøger artiklen, hvilke mønstre der kan siges at kendetegne safer space-arbejdets meningsproduktion, og hvordan disse kan tolkes i relation til andre tryghedspraksisser i nattelivet. Interviewene er foretaget som led i etnografisk feltarbejde, hvor forskeren selv har deltaget som safer space-ambassadør, og er afledt heraf rammesat som *tale inden for praksis*. Artiklen viser med tre analytiske nedslag, *pædagogen*, *klubben* og *pædagogikken*, hvordan safer space-arbejdets løsagtige forhold til kontraktliggørelse, markedsgørelse og retliggørelse øjensynliggør praksissens *kompromisløst* meningsstruktur. I relation til safer space-ambassadørers insisteren på stræben som mål, community som klubtilbuddets form og samtykke som grundprincip, uddybes det, hvordan polære hensyn tolkes som præmis for arbejdet snarere end som anledning til faste kompromisdannelser og generaliserede handlingsanvisninger.

Tryghed, natteliv, sexpositivitet, samtykke, repræsentation

I de senere år er der i det københavnske natteliv blevet introduceret en række initiativer med det til fælles at skulle øge festdeltageres tryghed, bl.a. ved at sætte ind over for seksuelle krænkelser og diskrimination. I mange tilfælde knyttes disse initiativer til den feministisk forankrede term *safer space*, og nogle steder er såkaldte safer space-ambassadører (i det kommende bare kaldet ambassadører) ansat til at (med)skabe tryggere rum, forebygge og håndtere overskridelser af grænser samt undervise i god opførsel.

Artiklen formidler én af en række analyser, som mit feltarbejde på natklubben Ved Siden Af indtil videre har affødt, og har foruden at belyse ambassadørers polære meningsproduktion også til hensigt at introducere den pædagogiske offentlighed til felten og arkivere praksissens tilblivelsesproces. Nærværende analyse tager afsæt i klubbens safer space-politikker samt to interview fra slutningen af 2021 med de på daværende tidspunkt ansvarshavende og mest erfarne ambassadører, Denise og Sofie, og foreslår, hvordan safer space-ambassadørers meningsproduktion kan lokaliseres i det pædagogiske praksislandskab. Målet er ikke så meget at fastslå endeligt, hvad safer space-arbejdet består i, eller at tænke *mod* det ved at afsløre det som problematisk. Der er nærmere tale om et forsøg på at tænke *med* dets udspændtheder og foreslå en række analytiske nøgler til videre åbning af forskningsfeltet.

Ved Siden Af, Club Mafia og Københavns Frie Promotere

Den københavnske natklub Ved Siden Af (VSA) profilerer sig som en sexpositiv og queer-orienteret teknoklub. Folkene bag kørte tidligere undergroundklubben Et Andet Sted på Grøntorvet i Valby, men måtte efter blot otte måneder flytte og endte som følge af kommunale regler om støjzoner i 2018 med at overtage kælderlokaler ved Rådhuspladsen. Her oplevede klubbens personale og community en tilstrømning af nye gæster, der ikke var bekendte med miljøets såvel skrevne som uskrevne regler og værdier. Foranlediget af denne situation blev der mobiliseret et "samtaleforum mellem klubgængere, som syntes, det var vigtigt at forbedre tingene" (Denise). Dette førte til etableringen af Club Mafia, der startede som et frivilligt aktivistisk foretagende, men som på et tidspunkt begyndte at tage imod betaling, både på VSA og i andre dele af det alternative natteliv. Generelt er nattelivet kendt for at udgøre et domæne for unge menneskers alkoholindtag, forhandling af dagtidens normer og kontrolleret kontroltab (Søgaard, 2013: 108), og "(u)tryghed antages ofte at være et naturgivet fænomen, ligesom kontroltiltag, der er iværksat for at sikre tryghed, fremstilles som apolitiske" (Søgaard, 2014: 32). *Apolitisk* skal her ikke forstås i direkte relation til partipolitik, men nærmere som synonymt med *værdineutral* eller *ikke-normativ*. Club Mafia har i denne forbindelse skilt sig ud ved at repræsentere et eksplicit politisk opgør med nattelivets scripts og normer samt ved ligefrem at ville "uddanne folk" (Hove Olsen & Sheuer-Hansen, 2018). Deres pædagogiske intervention blev i starten mødt med en del forargelse, men allerede året efter, i 2019, blev der i København introduceret en række ikke-aktivistiske indsatser med på sin vis beslægtede formål, såsom Unge Ravne og Københavns Kommunes natteværter. Andre natklubber har også sidenhen taget selve safer space-termen til sig (Ibyens redaktion, 2018).

Både VSA og Club Mafia er medlemmer af Københavns Frie Promotere (KFP), der udgøres af en række aktører fra det, de selv kalder det kulturbårne (overfor drukbårne) natteliv. VSA adskiller sig imidlertid fra andre medlemmer ved at have en fast base og være lokaliseret så centralt i København som Rådhuspladsen. I starten af 2022 vedtog KFP's medlemmer at forpligte sig på et fælles safer space-manifest, som også vil inddrages i analysen. Både KFP og Club Mafia har desuden været repræsenteret i et advisory board, der har vejledt Københavns Kommunes Restaurations- og Nattelivsplan 2021. I denne indvarsles der en række tiltag, som kan synes meget lig KFP's manifest, f.eks. "klarere retningslinjer for den forventede og acceptable adfærd hos nattelivets gæster" og "en større tilstedeværelse af myndighedspersoner, der kan guide folk" (Københavns Kommune, 2021). Club Mafia er ikke længere aktive *på gulvet*, men siden september 2021, hvor natklubberne genåbnede efter covid-19-nedlukning, har VSA anvendt et internt hold af ambassadører. Dette hold administreres primært af en af artiklens informanter, Denise, som også har været aktiv i Club Mafia fra begyndelsen.

Polyamorøs praksisteori og tale inden for praksis

Idet artiklen har for øje at åbne døren på klem til en underbelyst afkrog af pædagogikken snarere end at lukke videnshuller i et veletableret felt, er dens analysestrategi med inspiration fra både den undersøgte felt selv og filosof Kirsten Hyldgaard (2022: 52, 148) kendetegnet ved en vis spekulativ *løsagtighed* fremfor målrettet gådeløsning. I et interview bruger kønsforskerne Mathias Danbolt og Dorthe Staunæs betegnelsen *polyamorøs* (orientering mod flere samtidige seksualpartnere) til at beskrive deres åbne forhold til affektteori(er) (Danbolt et al., 2015: 12-13). Nærværende artikel kan siges at være forankret i praksisteorien i så polyamorøs en forstand, at den, som kulturteoretikeren Andreas Reckwitz plæderer for, omfavner såvel Pierre Bourdieus praxeologi som Judith Butlers performativitetsteori (Reckwitz, 2002: 243-44). Der opereres i det følgende med en forståelse af praksis som kendetegnet ved på én gang kropslige og meningstilskevne adfærdsmønstre (Ibid.: 250), der (re)produceres ved gentagelse og *citering* (Butler, 2020a: 88).

Det overordnede perspektiv for den etnografiske undersøgelse, som artiklen her formidler en af analyserne fra, trækker på Jean Lave og Etienne Wengers sociale og situerede blik på læring (Lave & Wenger, 1991). Læring er her kendetegnet ved, at praksisfællesskabers nyankomne gennem deltagelse i moden praksis bevæger sig fra position som legitim perifer deltager (lpd) henimod fuld deltagelse (fd). I følgende analyse vil perspektivet ikke anvendes aktivt, men snarere tjene som metaoptik, og der vil i henhold hertil skelnes mellem *community* som empirisk objekt og *praksisfællesskab* som analytisk kategori i analysen af communityet. *Praksis* skal i denne sammenhæng forstås som medskabelsen af trygkere rum.

Selv at indtage rollen som ambassadør var ikke noget, jeg på forhånd havde sigtet efter, men da jeg i forbindelse med mit øvrige observationsbaserede feltarbejde blev det tilbudt, forekom det mig at være en enestående chance for at tilegne mig et situeret indblik i arbejdet. Som sociologen Lee Monaghan viser med sit forskningsansporede arbejde som dørvagt, er det afgørende for empiriproduktionen, hvorvidt forskersubjektet opfattes som autentisk repræsentant for den praksis, der undersøges (Monaghan, 2003). Jeg har i den henseende været privilegeret, derved at jeg qua foregående deltagelse som lpd i praksisfællesskabet, en nær ven som gatekeeper og en oprigtig interesse for safer space-arbejdet fra starten er blevet tolket som in-group. Feltarbejdet begyndte i efteråret 2021 og har indebåret syv vagter af hver seks til ti timer som ambassadør. Stort set fra starten har det situerede læringsperspektiv også informeret min deltagelse (lpd) i felten/praksisfællesskabet (Hasse, 2003: 72), hvorved min deltagelse kan lokaliseres i et spændingsfelt mellem social mesterlære og pædagogisk forskning. Den personlige sammenfiltrering med felten afstedkommer meget vel blinde vinkler, men den har syntes helt afgørende for projektets adgangs- og mulighedsbetingelser og er, vil jeg hævde, langt mere produktiv end hæmmende for analysen.

Da jeg med denne artikel agter at belyse safer space-arbejdets pædagogiske meningsproduktion snarere end praksis selv, trækkes der mindre på mine feltnoter og mere på to interview fra slutningen af 2021 med de på daværende tidspunkt ansvarshavende og mest erfarne ambassadører, Denise og Sofie. Interviewene tager med inspiration fra *socionautics* (Demant et al., 2010: 148) afsæt i fælles erfaringer fra felten for på den måde at styrke betingelserne for en social og praksisnær empiriproduktion, uden at denne – som jeg med et mere direkte afsæt i egne praksiserfaringer kunne risikere – blot repræsenterer egne meningstilskrivelser. Informeret af sondringen mellem tale *om* og tale *inden for* praksis (Lave & Wenger, 1991: 107-109) har jeg forsøgt at stimulere betingelserne for sidstnævnte ved som lpd at bidrage med *konstruktivt naive perspektiver og spørgsmål* (Ibid.: 117) inden for praksissens *spørgerum* (Wackerhausen, 2004: 20). Artiklens genstand er således overvejende lokaliseret på det sproglige/diskursive område, men ud fra en praksisteoretisk optik, der ikke privilegerer dette. Diskurs forstås her som nivelet med andre praksisformer, som *for praksissen meningsfuld sproglig konstruktion af verden* (Reckwitz, 2002: 254).

Analytiske åbninger

Med henblik på at kontekstualisere safer space-arbejdets pædagogiske meningsproduktion, konsulterer artiklen queerteori og normkritisk pædagogik samt forskning i (nat)klubber og safer spaces, i forlængelse af hvilke den foreslår en række polære begrebspar til at beskrive den sociale praksis' meningsproduktion. Da der snarere er tale om åbningen af et nyt forskningsområde i krydsfeltet mellem aktivisme, pædagogik og tryghedsarbejde end lukningen af videnshuller, har jeg vurderet det mere gavnligt for analysens formidlingskraft med løbende referencer til relevant litteratur end med en klassisk indledende forskningsoversigt, da en sådan ville pege i mange retninger og alligevel skulle gentages løbende.

Artiklen vil i tre analyseafsnit med fokus på pædagogen, klubben og pædagogikken vise, hvordan safer space-arbejdets løsagtige forhold til henholdsvis kontraktliggørelse, markedsgørelse og retliggørelse øjensynliggør dets udspændtheder mellem polære hensyn, kendetegnende for det, vi kan kalde en kompromisløsagtig (nat)klubpædagogik. Begrebet *kompromisløsagtig* er blevet til i analysearbejdet og skal læses som et skizonym, et sammensat ord med to meningsfulde skæringspunkter: Kompromisløs-agtig henviser til arbejdets insisteren på ikke at kompromittere polære hensyn samt anderkendelsen af i praksis ikke i absolut forstand at kunne undgå dette, mens kompromis-løsagtig henviser til en modmagtsorienteret præference for løse (ikke-fikserede) og queer (afbøjede og subversive) kompromisdannelser.

Pædagogen: Ambassadørernes kaldslignende omsorgsarbejde

På VSA er det lønnede tryghedsarbejde, som kendetegner dørvagtsprofessionen,

delt mellem tre parter: dørvagter, pickere og ambassadører, hvoraf dørvagtens område i grove træk begrænses til det, udsmidere historisk har varetaget (Søgaard, 2013: 177), mens pickere står for selektionen af, hvilke gæster der gives adgang til klubben, og ambassadører overvejende varetager det servicemæssige og pædagogiske arbejde på gulvet. VSA og KFP bruger, som det er blevet normen i aktivistiske miljøer, termen *safer* fremfor *safe* space ud fra en anerkendelse af ikke i absolut forstand at kunne indfri løfter om fuldkommen tryghed for alle samt understrege arbejdets fokus på *stræben* fremfor endemål. I dette afsnit vil det vises, hvordan safer space-arbejdet kan forstås som en løbsagtig kontraktliggørelse af et skjult omsorgsarbejde i communityet. Omsorgsarbejdet er blevet kontraktliggjort og pædagogiseret for at bevare og beskytte det førhen mere undergrundsbaserede community, der foranlediget af klubbens relokalisering til Indre By har oplevet en udvidet berøringsflade til mainstream-nattelivets scripts og normer for (seksuel) interaktion.

Ifølge Denise og Sofie er safer space-arbejdet ikke noget, de har overtaget (ovenfra) fra nattelivets konventionelle tryghedsarbejde, men snarere en kontraktliggørelse (nedenfra) af en førhen almen omsorgsfuld praksis i communityet. Da klubben åbnede, var *ambassadør* blot en uformel betegnelse for faste gæster, som kunne repræsentere denne omsorgsfulde praksis, og begge informanter beskriver, hvordan rollen som ambassadør ikke ligger så fjernt fra deres foregående eller øvrige væremåde på klubben:

Sofie: [...] jeg kan ikke rigtig tage til fest uden at holde øje med det hele; hvis jeg ser nogen, der sidder alene og har det dårligt eller sådan noget, så går jeg over til dem med det samme

Der kan således (retrospektivt om ikke andet) siges at være tale om, at safer space-arbejdet er begyndt som *skjult arbejde* (Vammen, 1982). Sidenhen har det for Denises vedkommende i en mellempriode haft karakter af frivilligt aktivistisk arbejde qua hendes engagement i Club Mafia, mens det for Sofies vedkommende nærmere har kunnet betegnes som baggrundsarbejde, idet hun var ansat på klubben som bartender, hvormed safer space-arbejdet lå bagom hendes formelle arbejdsopgaver:

Sofie: [...] på det tidspunkt havde vi jo [...] kun de her regler og så havde vi Club Mafia en sjælden gang i mellem, og så endte det ligesom bare med at være mig, der altid lidt tog de ting, der nu engang kunne opstå

Siden da er rollen som ambassadør blevet direkte lønnet *arbejde*, hvilket har medført skærpede krav til *nytte- og målorientering* (Mottelson, 2017: 56-57).

Denise beskriver, hvordan hun nogle gange oplever ”det der imposter-syndrom, fordi der jo ikke er nogen uddannelse i at være safer space”, mens Sofie beskriver det paradoksale i, at jo bedre praksisfællesskabet fungerer, jo mere overflødig bliver rollen som safer space-ambassadør: ”Det er også fedt, når der bare er en aften, hvor alt spiller [...] men det føles fandeme også underligt at blive betalt for sådan at gå lidt rundt”. Herved kan vi se, hvordan kontraktliggørelsen afstedkommer krav til ambassadørerne selv om at skulle levere et godt stykke arbejde.

I forbindelse med at ansætte nye til jobbet har VSA gjort sig en række overvejelser omkring, hvad der kendetegner den gode ambassadør: ”[...] du skal være utrolig empatisk og bare være sådan ’det handler overhovedet ikke om mig lige nu’” (Denise). De inderlige, altruistiske motiver, som praksissen knyttes til, kan siges at kendetegne en *kaldslignende pædagogik*, derved at ambassadørerne må have ”opmærksomheden rettet mod udforskningen af det gode [...] formuleret som forskellige varianter af frigørelse” (Ibid.: 50). Disse forsøges integreret i (fremfor kompromitteret af) kontraktliggørelsen, for som Sofie siger om de i hendes optik forbilledlige klubber i Berlin, så er fælles stræben efter et tryggere rum for dem ”mere bare sådan en way of doing”. I forlængelse heraf beskriver begge informanter, hvordan der med det, at safer space-politik de senere år er blevet trendy, følger risici for, at folk engagerer sig af de forkerte grunde. I antropolog Thomas Friis Søgaards undersøgelse af dørvagter er arbejdsgiverne ligeledes mistænksomme overfor ansøgers motiver for at indtræde i jobbet, men hvor det der drejer sig om *bodybuildertypen*, for hvilken dørvagtstitlen formodes at bidrage til en selvfortælling om maskulin overlegenhed (Søgaard, 2013), lægges der i forbindelse med ansættelsen til jobbet som ambassadør vægt på, at det godt kan ”blive lidt for feministisk aktivistagtigt. Og det ved jeg godt, vi startede som, men det skal ikke være en personligt motiveret selvrealiseringsting, du gør” (Denise). Ligesom det i Søgaards undersøgelse er *bodybuildertypen*, der mistænkeliggøres, er der her ikke tale om en devaluering af feministisk aktivisme, men snarere tværtimod en mistænksomhed over for *den feministiske aktivist* som profitabel identitetsmarkør i et spil om, hvad vi kunne kalde *subkulturel kapital* (Wilson, 2006: 135).

Klubben: Community på markedsvilkår

Safe(r) spaces har fra nogle af de første betegnelser som sådanne (i homo- og kvindemiljøer i slutningen af 1960’erne) været kendetegnet ved *community building* som metode til at etablere trygge, afgrænsede communities (Kenney, 2001: 21, 24). Ofte har disse abonneret på et ideal om *inklusiv separatisme* (Ibid.: 111-13), udspændt mellem en bred sagsorienteret inklusivitet og en særlig omsorg for (varierende) marginaliserede grupper. I dette afsnit vil det vises, hvordan safer space-arbejdet på VSA sigter efter at (med)skabe forpligtende fællesskaber, kendetegnet ved en slags inklusiv separatisme, samt hvordan arbejdets løsagtige forhold til markedsgørelse fremkalder en sondring mellem

ikke at gøre noget forkert og at gøre det rigtige. I sin analyse af Torontos rave-miljø foreslår Brian Wilson (2006: 157) tre begrebsliggørelser af community, som jeg også vil hævde produktive for en forståelse af communityet på VSA: forestillede, identitetsbaserede og forbrugsbaserede.

Forestillede fællesskaber knytter sig til forestillingen om en fælles sag, og de fleste medlemmer har meget vel ikke mødt hinanden, men kan alligevel føle sig forbundne gennem en sådan forestilling (Wenger, 2010: 184). Når der tales om communityet på VSA, er der ikke tale om en formelt afgrænset gruppe, men et forestillet fællesskab af folk med en fælles sag og praksis, den bedre fest og det tryggere rum:

Denise: Jeg har i hvert fald ikke oplevet den samme merge af folk, men det er nok også fordi, at rave-miljøet er mere sådan communitybåret [...] Du kan i hvert fald ikke have en sexpositiv klub, hvis alle render rundt og er egoister

Communityet kan forstås som *identitetsbaseret* i en identitetspolitisk forstand, derved at ambassadørerne opererer med en opmærksomhed overfor måderne, hvorpå forskelle og ligheder rammesætter, hvilke liv der repræsenteres som forståelige og tilgængelige for forskellige personer. Repræsentation kan med andre(s) ord både handle om "identifikationsmuligheder og dannelse til at indgå i et mangfoldigt demokratisk samfund" (Gundersen & Roien, 2018: 282). På baggrund af et ideal om social retfærdighed prioriteres queers, transkønnede, nonbinære¹, BIPoCs² og andre marginaliserede personer i nogen grad, både i døren, i personalet og i lineuppet (DJ's) for at tilbyde (identifikations) muligheder for dem, der ikke nødvendigvis flyder i sådanne. Der er her ikke tale om kvoter, men snarere et vedtaget hensyn: "Jeg synes helt klart, at det er rigtigt, at man gør det, at man vælger [minoriteter] til, men man skal virkelig hele tiden huske at tjekke ind med sig selv" (Denise). Dette citat vidner om arbejdets kompromisløst udspændthed: Hensynet til identitetsbaseret repræsentation er *helt klart* rigtigt, men ambassadøren bør samtidig *hele tiden* mærke efter, hvorvidt eller hvordan det er det rigtige i den konkrete situation.

Som en del af nattelivets oplevelsesøkonomi er communityet omkring VSA også på sin vis *forbrugsbaseret*: "Vi sælger jo en queerklub, og vi sælger et community og en musikprofil" (Denise). Et særegent træk ved klubbens produkt er dog, at *community* ikke kun tilskrives mening som klubtilbuddets indhold, men tillige dets form, idet den festkultur, som KFP og VSA repræsenterer, forsøges forskudt fra nattelivsøkonomiens konventionelle producent/forbruger-forhold henimod et mindre asymmetrisk vært/gæst-forhold (lpd/fd-forhold), hvor alle

¹ Identifikation udenfor, mellem og/eller i opposition til den binære opdeling af køn i mænd og kvinder.

² Black, Indigenous, and People of Color

har et fælles ansvar for rummet: ”Create a feeling of ownership. Guests and promoters should not just act according to rules [...] Whenever you enter a safer space, you become a part of it and representative of it” (KFP, 2022).

Den måde, hvorpå communityet tilskrives mening, er meget lig de nøglefortællinger om frihed, demokrati og markedsgørelse, der kendetegner fritids- og ungdomsklubpædagogers professionsidentitet (Ringskou et al., 2020). Der kan således (om ikke andet på et meningsplan) spores kritisk-frigørende pædagogiske træk på tværs af den traditionelle klubpædagogik og det, vi kan kalde natklubpædagogikken: ”Arbejdet med målgruppens ret til at være deltager i klubbens forskellige fællesskaber indebærer et særligt blik for børn og unge i udsatte positioner og en opmærksomhed i forhold til, at fællesskaberne skal byde dem velkomne som værdifulde, aktive deltagere” (Ibid.: 70).

I begge klubkontekster finder vi desuden en bekymring over, at markedsgørelsen truer det pædagogiske arbejde, men hvor bekymringen for fritids- og ungdomsklubberne særligt knyttes til udfordringer med få nok *kunder i butikken* (Ibid.: 73), går bekymringen for VSA snarere på, at den popularitet, som klubben, rave-miljøet og queerscenen har opnået de senere år, tiltrækker mange gæster, der tænker sig *som* kunder i butikken, forstået ved at de står i kø, betaler, overholder reglerne og derpå føler, at de har gjort deres. Sofie beskriver, hvordan deltagerne både i tiden som undergrundsklub før relokaliseringen til Indre By og nu igen efter safer space-interventionen og samfundsmæssige bevægelser som #MeToo kan siges at opføre sig ordentligt, men at der er sket et skifte: Nu gør de som regel ikke noget *forkert*, men ofte gør de heller ikke *det rigtige*: ”Den der community-ting er der ligesom ikke mere på samme måde, så man passer ikke på hinanden på samme måde” (Sofie). Dette skal ikke forstås som en generel karakteristik, men som et mønster, og Sofie fremhæver også, at den tilsyneladende øgede forekomst af individualistisk forbrugermindset i nogen grad kan komme af det øgede fokus på gæsters opførsel.

Pædagogikken: (Sex)positiv tryghed og normkritisk samtykkeprincip

I mit feltarbejde har jeg flere gange noteret mig en tese blandt personale og stamgæster om, at det især er, når sex ikke tillades i rummet, at der finder krænkelser sted. Dette ud fra en logik om, at interaktionsformer, når ikke de åbent kan praktiseres eller tales om, risikerer at hvile på fikserede antagelser og normer snarere end samspil og dialog. I dette afsnit vil det i relation hertil vises, hvordan arbejdet ud fra dets stræben efter (sex)positiv tryghed opererer med et bredt samtykkeprincip, der kan tolkes som en løstliggende *retliggørelse*. Dette med en hensigt om at bremse heteronormative antagelser, scripts og normer, men ikke så meget for at skabe orden som for at skabe plads til ellers undertrykte queer identifikationer, orienteringer og praksisser. Med et sådant princip kan arbejdet forstås som queer-orienteret, ikke blot i en identitetspolitisk forstand ved at

prioritere *bestemte* identiteter, men også i en mere normkritisk (og -kreativ) pædagogisk forstand ved at ville skabe rum for det *ubestemte* og *selvbestemte*.

Et væsentligt element i arbejdet er en insisteren på (ikke at negligere) positivitet som normativ værdiladning og mere deskriptivt som betegnelse for tilstedeværelse eller aktivitet (*do's*) i modsætning til fravær eller passivitet (*don'ts*): "Encourage your guests' positive behaviour by formulating 'do's' as well as 'don'ts'" (KFP, 2022). Denne positivitet kommer særligt til udtryk ved klubbens meningsproduktion vedrørende sex: Klubben kalder sig sexpositiv og forsøger aktivt at agere modvægt til udskammings- eller bekymringsdiskurser, der udelukkende artikulerer, hvad der er *upassende*. Sådanne diskurser kan tage form af diskrimination, f.eks. homofobisk hadtale og slutshaming, men kan også findes i f.eks. "mere traditionelle sygdoms- og risikobetonede tilgange til seksualundervisning" (Simovska & Roien, 2018: 67), der anlægger et ensidigt negativt fokus på potentielle farer vedrørende sex.

Det er som udgangspunkt tilladt at have sex og at være nøgen på VSA, og i klubbens darkroom er det, for at gøre plads til de sexlystne, kun tilladt at opholde sig i forbindelse med *sexy time* (som skiltene siger). Når jeg har snakket med gæster, synes deres vurdering af en fest mest at afhænge af *viben* (atmosfæren), musikken og dansegulvet, men til fester med mere eksplicitte sextemaer har jeg flere gange noteret, at gæster i en slags alvorlig spøg brokker sig over, at musikken er for god til, at folk gider have sex. Dette ikke nødvendigvis så meget fordi vedkommende, der brokker sig, selv har lyst, men fordi den seksuelle løsagtighed synes at gøre noget godt for festens atmosfære. Særligt angående denne, rummets atmosfære, knyttes førnævnte insisteren på (sex)positivitet til repræsentation og tryghed, derved at løsagtigheden anses for at kunne(!) skabe rum for og tryghed til queer (identifikations)muligheder. Som et udbredt træk ved safer space-politik artikuleres tryghed ikke udelukkende negativt som tryghed *fra*, men også og især positivt som tryghed *til* (Lewis et al., 2015). Denne sondring kan med henvisning til Isaiah Berlins analytiske skelnen mellem negativ og positiv frihed (Berlin, 2005) også betegnes som henholdsvis negativ og positiv tryghed. Negativ tryghed er kendetegnet ved et fravær af f.eks. fare eller frygt, mens positiv tryghed er kendetegnet ved potentialer for f.eks. praksisser og udtryksformer.

Sex må her forstås som blot ét af mange udtryk, den positive tryghed kan have, i et socialt landskab af praksisser, dog med en ofte kraftig atmosfærisk ladning. Sex og nøgenhed i rummet kan være *empowering*, men også overvældende eller grænseoverskridende, og situationer, hvor gæster uden at blive rørt eller begloet føler sig utrygge ved andres seksuelle udfoldelse, kan blotlægge arbejdets udspændthed mellem hensyn til positiv og negativ tryghed.

Ligesom det gælder for sex- og swingerklubber, er der i tråd med den sexpositive linje et udtalt fokus på samtykke som grundlag for (seksuelt) samvær på klubben.

Dette kommer til udtryk i klubbens regler om, at der hverken må røres eller stirres, før der på den ene eller anden måde er givet lov. Indførslen samt håndhævelsen af disse regler kan forstås som en modmagtsorienteret retliggørelse af det sociale rum. I starten var det et primært fokus for Club Mafia at udvide det negative tryghedsbegreb fra et ensidigt fokus på fysisk vold (mest mænd imellem) til også at tage (særligt ikke-mænds) *oplevelser* af vold alvorligt: ”Dengang handlede det meget om sådan sexismen og andre sådan krænkelser; det var det primære fokus. Det er så blevet meget større end det” (Denise). I tråd med generelle tendenser inden for safer space-politik gøres (u)tryghed og krænkelser på VSA til spørgsmål om den enkeltes oplevelser og kan således ikke bestemmes ud fra materielle eller ’objektive’ forhold (Hill & Megson, 2020). Med denne forskydning afvises nattelivets mere ’objektive’ grænser for krænkende adfærd, og tryghedsarbejdet kommer i højere grad til at handle om at stimulere betingelserne for, at deltagere kan have ”agensen til at kunne sige til og fra” (Denise). Samtykke bliver i denne forbindelse et generelt socialt princip og vedrører ikke kun det fysiske domæne:

Denise: [...] man skal huske at tjekke ind med folk, om de rent faktisk vil have det, man gør ved dem, om det så er at bolle dem eller kalde dem et eller andet ord, de ikke vil kaldes, men det er i sit grundprincip det samme

Safer space-arbejdet skriver sig således ind i det opgør med ytringers og handlingers kategoriske skel, som blandt andre Judith Butler repræsenterer (2020a: 181). Princippet om ikke at kalde nogen noget, de ikke vil kaldes, gælder selvsagt skældsord/hadtale, men også f.eks. forkerte pronominer, og på det verbale område må samtykke ligesom på det fysiske gå *forud* for handling. Klubbens første regel lyder således: ”Don’t assume pronouns (she/he/they/it +), always ask first” (fra VSA’s begivenheder på Facebook). Dette værn mod *antagelsens vold* er ét eksempel på, hvordan safer space-arbejdet er beslægtet med den mere kompromisløse normkritiske pædagogik: ”Noget af det mest grundlæggende for inklusion i forhold til køn og seksualitet er, at man ikke antager, at man på forhånd ved noget om andre udelukkende ud fra, hvad man kan se” (Lodahl, 2018: 264).

Generelt er det på klubben ringeagtet at antage, hvad andre ønsker, deraf også hvorvidt eller hvordan de f.eks. har brug for hjælp. Sofie udtaler i denne sammenhæng, at det i tilfælde af en konflikt for ambassadøren handler om ”at snakke med personen, der nu har været udsat for noget og også tale sammen med dem om, hvad der skal ske, inden man overhovedet begynder at snakke med dem, som har gjort noget”. Det skildres her, hvordan hensyn til selvbestemmelse og positiv tryghed operationaliseres og omsættes til en konkret pædagogisk fordring om at yde omsorg fremfor at sanktionere og om ikke at antage, hvorvidt og hvordan andre vil hjælpes.

Nyere krav til dørvagter om *den ansvarlige og servicemindedede krop* konnoterer middelklasse og traditionel femininitet på måder, som mange dørvagter ikke kan identificere sig med (Søgaard, 2013: 126, 131), og løsningen på denne identitetskonflikt bliver for mange dørvagter en ustabil syntese, *den heroiske kriger-beskytter*, der fungerer som ny legitim model for mandlig overlegenhed (Ibid.: 135). Denne figur betegnes på VSA ofte som *white knight* og knyttes til en privilegeret parts fantasi om på heroisk vis at skulle redde 'de udsatte'. Det er her ikke så meget beskyttelsen, der problematiseres, som det igen er den tolerancepædagogiske antagelse om (og selvhævdelse ved) andres behov for denne. Den *paternalistiske omsorg* (Butler, 2020b: 211, 218) forsøges således også kortsluttet med klubbens brede samtykkeprincip.

Parallelt med en sådan opmærksomhed på ikke at *umyndiggøre* arbejdes der for, at minoriteter ikke *bebyrdes*: "[...] det er jo også derfor, vi har ambassadører, [...] så er det ikke den nonbinære, der skal stå og fortælle den her person, hvad det vil sige at være nonbinær" (Denise). At minoriteter bebyrdes med ansvaret for at informere om, undervise i og kalde folk ud for diskrimination kan med racisme- og medieforsker Tess Skadegård Thorsens videretænkning af minoritetsbeskatning (cultural taxation), forstås som minoriteters *pædagogiske ekstraarbejde* (Skadegård Thorsen, 2019: 41). Ambassadørerne har som opgave at påtage sig noget af dette ekstraarbejde og i særlig grad forebygge, at minoriteter reduceres til en slags tilgængeligt undervisningsmateriale/"forsøgskaniner for alle sådan nogle nye, som ikke ved, hvordan man håndterer det" (Denise).

Safer space-arbejdets udspændtheder kan illustreres med en situation fra mit feltarbejde, hvor en kvindelig gæst henvender sig til mig og fortæller, at hun føler sig utryk ved en gruppe muskuløse og halvnøgne gæster med mandlige kropstegn, som fylder på dansegulvet og angiveligt udstråler en kraftig seksuel energi. Ud fra en analyse af, at der i samfundet hersker normer, som gør det mere legitimt og konsekvensløst for mænd at være topløse offentligt, tolker hun desuden deres adfærd som udtryk for maskulin privilegiefejring. Ambassadøren må her tage gæstens oplevelse af negativ tryghed alvorligt, men kan samtidig ikke negligere hensynet til den positive tryghed, som er ladet i atmosfæren og de formodede oplevelser hos gæsterne på dansegulvet. Det viser sig dernæst, at de opstemte gæster med mandlige kropstegn synes at rette den omtalte seksuelle energi mod hinanden, hvormed deres adfærd repræsenterer queer positiv tryghed. Dette blotlægger en yderligere (klubbens) udspændthed, mellem hensyn til bred sagsorienteret inklusivitet og identitetsbaseret fællesskab; ambassadørerne skal stræbe efter, at alle på klubben føler sig inkluderede og trygge, men de må samtidig arbejde for at tilbyde (identifikations)muligheder for marginaliserede personer og praksisser. Dertil er det ikke fuldkommen givet, hvilket svar på situationen et isoleret hensyn til identitetsbaseret fællesskab ville afstedkomme, da der både er et feministisk hensyn til kvinders tryghed fra mænds dominans og et mere queerpolitisk hensyn til at skabe mulighedsrum for ikke-heteroseksuel løsagtighed at overveje. Endelig kan ovenstående siges at gennemkrydses af en

(pædagogens) udspændthed mellem inderlig altruisme og nytteværdi, derved at ambassadøren skal være *utrolig empatisk* og gøre sig selv ligegyldig, samtidig med at vedkommende forventes at gøre et godt stykke arbejde. Jeg vil for at undgå den fuldkomne annektering af arbejdets meningsproduktion ikke komme ind på, hvordan den konkrete situation blev grebet an, men det er netop også en pointe for artiklen, at det, at praksis og meningsproduktion tolkes som gensidigt konstituerende, ikke betyder, at enkelte situationelle kompromisser mellem polære hensyn kan siges at ophæve arbejdets iboende udspændtheder.

Konklusion

I DpT's call til nærværende temanummer spørges der til, hvordan de seksualpolitiske perspektiver og diskussioner, som #MeToo-bølger og identitetspolitiske strømninger har affødt, adresseres og håndteres i det pædagogiske praksisfelt. Denne artikel tilbyder et forskningsmæssigt smugkig til en på sin vis omvendt bevægelse, pædagogiseringen af et seksualpolitisk praksisfelt, og viser, hvordan krydsninger mellem pædagogik og seksualpolitik praktiseres og tilskrives mening i en tidlig fase af en sådan proces.

I artiklen er det blevet vist, hvordan safer space-arbejdet kan siges at være opstået ud af et forsøg på at beskytte praksisfællesskabet i forbindelse med den øgede forekomst af nyankomne, som VSA's geografiske lokalisering har foranlediget. Med den afledte løsagtige kontraktliggørelse forsøges communityets skjulte omsorgsarbejde nytte- og målorienteret på måder, der - ved at insistere på *stræben* som *mål* - ikke kompromitterer ambassadørens inderlighed. I relation til markedsgørelse er der blevet vist en lignende løsagtig kompromisdannelse, derved at festerne forsøges solgt på måder, der - ved at insistere på *community* som klubtilbuddets *form* - ikke kompromitterer klubbens kollektivitet. Og endelig er der blevet peget på en løsagtig retliggørelse, som kommer til udtryk ved, at det sociale rum forsøges regelbundet på måder, der - ved at insistere på *samtynke* som grundprincip - ikke kompromitterer den (sex)positive tryghed. Dette afstedkommer et tryghedsarbejde, der modsætter sig henfalden til den tolerancepædagogiske og paternalistiske omsorg, som der kan findes tegn på i dørvagtsprofessionens tilpasning til krav om service og personlig tryghed, men det bevirker også en yderst udspændt meningsproduktion. Vedrørende snart sagt alle de måder, hvorpå praksissen tilskrives mening, synes safer space-arbejdet at være udspændt mellem polære hensyn: Mellem inderlig altruisme og nytteværdi, mellem bred inklusivitet og identitetsbaseret fællesskab, mellem positiv og negativ tryghed, mellem empowerment og beskyttelse.

Disse udspændtheder forsøges ikke overkommet med faste kompromisdannelser, men anerkendes snarere som præmissen for et seksual- og identitetspolitisk arbejde, der med stræben efter et tryggere rum for alle deltagere som sit 'mål' principielt aldrig på forhånd kan afskrive nogle deltageres oplevelser som andres problem. Med dette kan vi ane konturerne af en klubpædagogik, der ligesom

fritids- og ungdomsklubpædagogikken vil skabe forpligtende mulighedsrum med særlig opmærksomhed for de(t) marginaliserede, og der ligesom sex- og swingerklubber accentuerer sexpositivisme og samtykke, men som i kraft af en dedikation til stræben, kollektivitet og normkritik udmærker sig som det, vi kan kalde en kompromisløsagtig natklubpædagogik.

**Adam Gilbert Jespersen, kandidatstuderende, Pædagogik –
Københavns Universitet**

Referencer

- Berlin, I. (2005). To slags frihed. I I. Berlin, *Den ideale stræben og andre essays*. Gyldendal.
- Butler, J. (2020a). *Ordenes vold*. Klim.
- Butler, J. (2020b). *Ikkevoldens styrke*. Klim.
- Danbolt, M., Pedersen, C. H., & Staunæs, D. (23. April 2015). Drejninger og dissonanser - En samtale om affekt. *Kvinder, Køn & Forskning*: 9-18.
- Demant, J., Ravn, S., & Thorsen, S. K. (2010). Club studies: Methodological perspectives for researching drug use in a central youth social space. *Leisure Studies*, pp. 141-152.
- Gundersen, M. d., & Roien, L. A. (2018). Normkritisk seksualundervisning. I L. A. Roien, V. Simovska, & C. Graugaard. *Seksualitet, skole og samfund* (s. 273-298). Hans Reitzels Forlag.
- Hasse, C. (2003). Mødet: Den antropologiske læreproces. I K. Hastrup, *Ind i verden - en grundbog i antropologisk metode* (s. 65-92). Hans Reitzel.
- Hill, R. L., & Megson, M. In defence of safer spaces: Punk, privilege and safer spaces policies. *Punk & Post Punk*: 59-76.
- Hove Olsen, P., & Sheuer-Hansen: (2018). *20 unge patruljerer byens natklubber: Club Mafia kæmper mod gramseri og diskrimination på dansegulvet*. Lokaliseret på: politiken.dk/ibyen/art6884971/
- Hyldgaard, K. (2022). *Negativ pædagogik*. Samfundslitteratur.
- Ibyens redaktion. (7. December 2018). *Guide: Her er 3 københavnske klubber med safer space-politik*. Lokaliseret på: politiken.dk/ibyen/art6887356
- Kenney, M. R. (2001). *Mapping Gay L.A.: The Intersection of Place and Politics*. Temple University Press.
- KFP (2022). Safer Spaces. Hentet fra www.k-f-p.dk/en/safer-spaces/
- Københavns Kommune. (2021). *Københavns Kommunes Restaurations- og Nattelivsplan 2021*.
- Lave, J., & Wenger, E. (1991). *Situated Learning: Legitimate Peripheral Participation*. Cambridge University Press.
- Lewis, R., Sharp, E., Remnant, J., & Redpath, R. (November 2015). 'Safe Spaces': Experiences of Feminist Women-Only Space. *Sociological research*

online: 1-14.

Lodahl, M. A. (2018). De fleste falder uden for normen. I L. A. Roien, V. Simovska, & C. Graugaard. *Seksualitet, skole og samfund* (s. 253-272). Hans Reitzels Forlag.

Monaghan, L. (2003). Danger on the doors: bodily risk in a demonised occupation. *Health, Risk & Society*, 11-32.

Mottelson, M. (2017). Pædagogik som teori, kunst, kald, håndværk, profession. I P. Ø. Andersen, & T. Ellegaard, *Klassisk og moderne pædagogisk teori* (s. 41-62). Hans Reitzels Forlag.

Reckwitz, A. (2002). Toward a Theory of Social Practice. *European Journal of Social Theory*: 243-263.

Ringskou, L., Vengsgaard, C., & Bach, C. (2020). Klubpædagogen mellem demokrati, frihed og markedsgørelse? *Forskning i pædagogers profession og uddannelse*, 65-79.

Simovska, V., & Roien, L. A. (2018). Nøglebegreber i seksualundervisning. I L. A. Roien, V. Simovska, & C. Graugaard. *Seksualitet, skole og samfund* (s. 61-88). Hans Reitzels Forlag.

Skadegård Thorsen, T. S. (30. Juli 2019). Minoritetsbeskatning - et værktøj til at forstå opretholdelse af strukturelle uligheder i dansk academia. *Kvinder, Køn og Forskning*: 31-43.

Søgaard, T. F. (2013). *Doormen: embodied masculinity and the political economy of security in the Danish nightlife*. Aarhus University

Søgaard, T. F. (2014). Det trygge natteliv: Kontrol, fest og sociale grænsedragninger i byens natteliv. *Jordens folk - etnografisk tidsskrift*: 28-35.

Vammen, T. (1982). Det skjulte arbejde: Nyere perspektiver på kvinders arbejde i familie og husstand ca. 1750-1915. *Fortid Og Nutid*: 202-223.

Wackerhausen, S. (2004). Professionsidentitet, sædvane og akademiske dyder. I N. Buur Hansen, & J. (. Glerup, *Videnteori, professionsuddannelse og professionsforskning*. Syddansk Universitetsforlag.

Wenger, E. (2010). Communities of Practice and Social Learning Systems. I C. Blackmore, *Social Learning Systems and Communities of Practice* (s. 179-198). Springer London.

Wilson, B. (2006). *Fight, Flight, or Chill : Subcultures, Youth, and Rave into the Twenty-First Century*. McGill-Queen's University Press.